ISO 9001-2015

लक्ष्य करीयर अकॅडमी

मो.7887878001/7887878002

2022

Test No : 6

संच क्र. C

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO : 238348

प्रश्नपुस्तिका

C20

एकूण प्रश्न : १००
एकूण गुण : २००

वेळ : २ दोन तास **शालेय पुस्तके (६ वी ते १० वी) इतिहास, भूगोल, सामान्य विज्ञान**

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत.उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करुन घ्यावी.तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपल्या परीक्षा–क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा–क्रमांक								

केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1,2,3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमुद करावा.अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करुन दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी.**ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे,पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरु नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे.त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे.त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास,उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही.नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच " उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरुपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे** 25% **किंवा** 1/4 **गुण वजा करण्यात येतील".**

लक्ष्य करीयर अकॅडमी
Where Imagination Meets Reality...!!

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे.ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती,किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरुपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे,तसेच प्रसिध्द करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या " परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम–82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुध्दा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुध्द उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

परीक्षार्थींचे स्व-आकलन

अ.क्र	विषयाचे नाव	एकूण प्रश्न	मी सोडवलेले प्रश्न	बरोबर	चुक	कोणत्या घटकावर चुकले	चुकलेल्या घटकासाठी अभ्यासाचे केलेले नियोजन

* मी अशी खात्री देतो की चुकलेल्या घटकांवरती अभ्यास करुन भविष्यात त्या चुका टाळेल.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

लक्ष्य करीयर अॅकॅडमी
Where Imagination Meets Reality...!!

१) खालील विधानांचा विचार करुन योग्य पर्याय निवडा.

अ) हडप्पा संस्कृतीतील नगर संरक्षण तटबंदीस पक्का विटांचे बांधकाम होते.

ब) रस्त्यांवर दिवाबत्तीची सोय होती.

क) नगरांची विभागणी प्रशासकीय इमारती व लोकवस्ती अशी करण्यात आली होती.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ, ब योग्य 2) फक्त ब, क योग्य

3) फक्त अ, क योग्य 4) अ, ब, क योग्य

1) Choose the right option considering the following statements.

A) In Harappan culture, city protection ramparts were built of solid bricks.

B) Lamps were provided on the roads.

C) Towns were divided into administrative buildings and settlements.

Answer Options :

1) Only A, B correct 2) Only B, C correct

3) Only A, C correct 4) A, B, C correct

---

२) खालील विधानांतून योग्य विधाने ओळखा.

अ) ऋग्वेदात १० मंडले व १०३८ सुक्ते आहेत. हा प्रथम वेद आहे.

ब) वैदिक काळात शेतकरी आपल्या उत्पन्नाचा दहावा भाग कर म्हणून देत असत.

क) वैदिक काळातील विद्‌वान स्त्रीयांना ‘ ब्रम्हवादिनी ’असे म्हणत असत.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ, ब अयोग्य 2) फक्त ब, क अयोग्य

3) फक्त अ, क अयोग्य 4) अ, ब, क योग्य

2) Identify the correct statements from the following statements.

A) Rigveda has 10 mandalas and 1038 suktas. This is the first Veda.

B) In Vedic times, farmers used to pay one tenth of their income as tax.

C) Scholars of Vedic period used to call women as 'Brahmavadini'.

Answer Options :

1) Only A, B Incorrect 2) Only B, C Incorrect

3) Only A, C Incorrect 4) A, B, C Incorrect

---

३) खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधाने ओळखा.

अ) प्राचीन काळी अरब साहित्यात का शिदा गदयाचा तर हिकायत काव्याचा प्रकार रुढ झाला.

ब) वैदिक काळात शेतकरी आपल्या उत्पन्नाचा दहावा भाग कर म्हणून देत असत.

क) अल-बेरुनी याने तारीख-ई-हिंद नावाचा ग्रंथ लिहिला.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ 2) फक्त ब 3) अ व ब 4) यापैकी नाही.

3) Identify the correct statements by considering the following statements.

A) In ancient Arabic literature, why Shida Gadaya and Hikayat Kavya became the norm.

B) In Vedic times, farmers used to pay one tenth of their income as tax.

C) Al-Beruni wrote a book called Tarikh-e-Hind.

Answer Options:

1) Only A 2) Only B 3) A and B 4) None of these.

४) योग्य जोडया जुळवा.

विचारवंत	**कार्य**
अ) जॉन हस	1) धैर्मसुधारणा चळवळीचा शुक्रतारा
ब) मार्टिन ल्यूथर	2) बायबलचा खरा अर्थ मांडला
क) डेसिडीअरिसस ईश्स्रस	3) मुर्खांची स्तुती हा ग्रंथ लिहीला
ड) जॉन विक्लिक	4) बायबलचे जर्मन भाषेत रुपांतर

पर्यायी उत्तरे :

	अ	**ब**	**क**	**ड**
1)	1	2	3	4
2)	2	4	3	1
3)	3	2	4	1
4)	4	3	1	2

4) Match the correct pair.

Thinkers	**Work**
A) John Huss	1) Venus of the Reformation movement
B) Martin Luther	2) Explain the true meaning of the Bible
C) Decidarisus insstras	3) Wrote the book Praise of the mouth
D) John Wickley	4) German translation of the Bible

Answer Options :

	A	**B**	**C**	**D**
1)	1	2	3	4
2)	2	4	3	1
3)	3	2	4	1
4)	4	3	1	2

५) खालील विधानांचा विचार करुन योग्य पर्याय निवडा.

अ) विजापूरचा सुलतान इब्राहिम आदिलशाह II याने पर्शियन भाषेत किताब-ए-नवरस हा ग्रंथ लिहीला.

ब) ब्रिटीश सत्ता भारतात स्थापन झाल्यानंतर उदयास आलेला स्थापत्यशैलीस ‘ इंडोगोथिक शैली ’ म्हणतात.

क) मंदिर स्थापत्याची सुरुवात गुप्त साम्राज्याच्या काळात झाली.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ, ब योग्य 2) फक्त ब, क योग्य

3) फक्त अ, क योग्य 4) अ, ब, क योग्य

5) Choose the correct option considering the following statements.

A) Sultan Ibrahim Adilshah II of Bijapur wrote Kitab-e-Navras in Persian language.

B) The style of architecture that emerged after the establishment of British rule in India is called 'Indogoic style'.

C) Temple architecture started during the Gupta Empire.

Answer Options :

1) Only A, B correct
2) Only B, C correct
3) Only A correct
4) A, B, C correct

---

६)

अ) संत नामदेवांना महाराष्ट्राचे आदय किर्तनकार मानतात.

ब) पंडीत जवाहरलाल नेहरु यांच्या सूचनेवरुन All India Radio चे नामकरण ‘ आकाशवाणी ’ करण्यात आले.

वरील विधानांतून योग्य विधाने ओळखा.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ
2) फक्त ब
3) अ व ब
4) दोन्ही अयोग्य

6)

A) Saint Namdeo is considered to be the first kirtankar of Maharashtra.

B) At the suggestion of Pandit Jawaharlal Nehru, All India Radio was renamed as All India Radio.

Identify the correct statements from the above statements.

Answer Options :

1) Only A
2) Only B
3) A and B
4) Both are incorrect

---

७)

अ) हडप्पा नगराच्या उत्तरेस कारगीरांची घरे व कारखाने होते.

ब) मोहेंजोदडो शहरात बालेकिल्ला व नागरी वसाहत असे दोनच भाग होते.

क) घोलावीरा येथे नागरी वसाहत एकूण ३ भागांमध्ये विभागलेली होती.

ड) कालीबंगन व राखीगढी येथे अग्नीकुंडे सापडली आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

1) अ, ब, क अयोग्य
2) अ, ब, ड अयोग्य
3) ब, क, ड अयोग्य
4) अ, क, ड योग्य

7)

A) To the north of Harappa town were the houses and factories of the artisans.

B) The city of Mohenjo-daro had two parts, namely Balekilla and urban settlement.

C) The urban settlement at Gholavira was divided into 3 parts.

D) Fire pits have been found at Kalibangan and Rakhigadhi.

Answer Options :

1) A, B, C incorrect
2) A, B, D incorrect
3) B, C, D incorrect
4) A, C, D correct

८) योग्य जोडया जुळवा.

नदी	वैदिक नाव
अ) शतद्रु	1) बियास
ब) अस्विनी	2) झेलय
क) वितस्ता	3) चिनाब
ड) विपाश	4) सतलज

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
1)	3	4	2	1
2)	1	2	3	4
3)	2	1	4	3
4)	4	3	2	1

8) Match the following pairs.

River	Vedic name
A) Shatadru	1) Beas
B) Aswini	2) Zhelay
C) Vitasta	3) Chenab
D) Vipash	4) Sutlej

Answer Options :

	A	B	C	D
1)	3	4	2	1
2)	1	2	3	4
3)	2	1	4	3
4)	4	3	2	1

९)

अ) वर्णव्यवस्थेचा प्रथम उल्लेख ऋग्वेदातील दहाव्या मंडलात येतो.

ब) सातू हे वैदिक लोकांचे प्रमुख पीक होते.

क) ऋग्वेदात शिडांच्या नावांचा उल्लेख आहे.

ड) वणीकर जमात स्त्री व पुरुष स्वरुपात ऋग्वेदात आढळते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ, ब, क योग्य
2) फक्त ब, क, ड योग्य
3) फक्त अ, क, ड योग्य
4) वरीलपैकी सर्व योग्य

9)

A) The first mention of caste system comes in the tenth mandala of Rigveda.

B) Satu was the main crop of Vedic people.

C) The names of Shida are mentioned in Rigveda.

D) Wanikar tribe is found in Rigveda in female and male form.

Answer Options :

1) Only A, B, C correct
2) Only B, C, D correct
3) Only A, C, D correct
4) All of the above are correct

१०) योग्य जोडया जुळवा.

सातवाहन काळातील व सध्याची विविध व्यावसायिकांच्या नावाच्या योग्य जोडया लावा.

सातवाहन काळ	**सद्यस्थिती**
अ) हालकीय	1) सुतार
ब) वर्धकी	2) शेतकरी
क) सार्थवाह	3) मच्छिमार
ड) दासक	4) कारकून

पर्यायी उत्तरे :

	अ	**ब**	**क**	**ड**
1)	1	2	3	4
2)	2	1	4	3
3)	4	3	2	1
4)	4	2	3	1

10) Match the right pair.

Apply appropriate names of various traders of Satvahana period and present.

Satvahana period	**Nowadays**
A) Halkiy	1) Carpenter
B) Vardhaki	2) Farmers
C) Sarthvah	3) Fisherman
D) Dasak	4) Clerk

Answer Options :

	A	**B**	**C**	**D**
1)	1	2	3	4
2)	2	1	4	3
3)	4	3	2	1
4)	4	2	3	1

११)

अ) कुशाण राजे स्वत:स देवपुत्र म्हणवत असत.

ब) गुप्त काळातील सरंजायी अर्थव्यवस्थेमुळे नागरी केंद्रांचा ऱ्हास झाला. दान दिलेल्या जमिनींवरील कर रद्द केल्याने केंद्रीय सत्ता दुर्बल झाली.

क) दुर्लभवर्धन कर्कोटक घराण्याचा संस्थापक होता.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

11)

A) Kushan kings used to call themselves sons of God.

B) Due to the colonial economy of the Gupta period, the civic centers were degraded. The abolition of taxes on donated lands weakened the central government.

C) Durlabhvardhan was the founder of the Karkotak family.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

१२) खालील विधानांतून योग्य विधाने निवडा.

अ) वेदकालीन रथांची चाके भरीव होती.

ब) व्यावसायिक व कारागिरांच्या प्रमुखास श्रेष्ठी म्हणत असत.

क) उत्तर वैदीक काळात व्यावसायिकांचा दर्जा वाढत होत गेला.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व क अयोग्य
2) फक्त ब व क अयोग्य
3) फक्त अ व ब अयोग्य
4) अ, ब, क योग्य

12)

Choose the correct statement from the following statements.

A) The wheels of Vedic chariots were heavy.

B) The chief of traders and artisans was called Shrestha.

C) The quality of professionals was increasing during the post-Vedic period.

Answer Options :

1) Only A and C are incorrect
2) Only B and C are incorrect
3) Only A and B are incorrect
4) A, B, C correct

---

१३)

अ) वर्धमान महावीरांना केवली म्हणत असत.

ब) गाववसाहतींच्या समुहाच्या प्रमुखास जनपती असे म्हणत असत.

क) वर्धमान महावीरांनी अनेकान्त वादाचा सिद्धांत मांडला.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ, ब योग्य
2) फक्त अ, क योग्य
3) फक्त ब, क अयोग्य
4) अ, ब, क योग्य

13)

A) Vardhman used to call Mahavira only.

B) The head of the group of village settlements was called Janpati.

C) Vardhman Mahavira proposed the theory of Anekanta Vaada.

Answer Options :

1) Only A, B correct
2) Only A, C correct
3) Only B, C incorrect
4) A, B, C correct

---

१४)

अ) गणपरिषदेचे सदस्य ज्या ठिकाणी एकत्र येऊन निर्णय घेत त्या जागेस संथागार म्हणत असत.

ब) अवंतीचा राजा उदयन गौतम बुद्धांचा समकालीन होता.

क) कोसलचा राजा प्रसेनजीत वर्धमान महावीर व गौतम बुद्ध यांचा समकालीन होता.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

14)

A) The place where the members of Gana Parishad came together and took decisions was called Santhagar.

B) King Udayan of Avanti was a contemporary of Gautama Buddha.

C) Prasenjit Vardhaman, the king of Kosal, was a contemporary of Mahavira and Gautam Buddha.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

१५) जीवक हा प्रसिद्ध वैदय खालीलपैकी कोणाच्या दस्कारात होता?

पर्यायी उत्तरे :

1) नंदीवर्धन
2) प्रजेनजीत
3) अशोक
4) बिंबिसार

15) Jeevak was a famous physician in which of the following ?

Answer Options :

1) Nandivardhana
2) Prajenjit
3) Ashoka
4) Bimbisar

---

१६) खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधाने ओळखा.

अ) सम्राट चंद्रगुप्त मौर्याने ‘ सुदर्शन ’ नावाचे धरण बांधले.

ब) विशाखादत्त याने लिहीलेल्या मुद्राराक्षस या नाटकात चंद्रगुप्तने धनानंदाचा नाग करुन स्वतंत्र सत्ता कशी स्थापन केली.

क) सम्राट अशोकाने बौद्ध धर्माची तिसरी परिषद पाटलीपुत्र येथे भरवली.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

16) Identify the correct statements by considering the following statements.

A) Emperor Chandragupta Maurya built a dam called 'Sudarshan'.

B) In the play Mudrarakshas written by Visakhadatta, how Chandragupta established

an independent power by making Dhanananda a snake.

C) Emperor Ashoka convened the third council of Buddhism at Pataliputra.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

१७)

अ) सम्राट कनिष्काच्या काळातील अश्वघोष या कवीने बुद्धचरित व वज्रसूचि हे काव्यग्रंथ लिहिले आहेत.

ब) वाकाटक राजा दुसरा प्रवरसेन याने प्राकृत भाषेत ‘ सेतुबंध ’ या ग्रंथाची रचना केली.

क) आदय शंकराचार्यांनी बद्रीनाथ, द्वारका, जगन्नाथपुरी, श्रृंगेरी या चार मठांची स्थापना केली.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व क योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व ब योग्य
4) अ, ब, क योग्य

17)

A) Ashwaghosh, a poet from the time of Emperor Kanishka, has written a book of poetry called Buddhacharita and Vajrasuchi.

B) Wakataka king II Pravarsena composed the book 'Setubandh' in Prakrit language.

C) Aday Shankaracharya established four monasteries namely Badrinath, Dwarka, Jagannathpuri, Shrigenri.

Answer Options :

1) Only A and C are correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and B correct
4) A, B, C correct

---

१८)

अ) कृष्णदेवराय या राजाने तेलुगु भाषेत ‘ आयुक्तमाल्यदा ’ हा ग्रंथ लिहीला.

ब) पानिपतची पहिली लढाई बाबर व इब्राहिम लोदी यांमध्ये झाली.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) फक्त अ व ब योग्य
4) फक्त अ व ब योग्य

18)

A) King Krishnadevaraya wrote the book 'Ayukishmalyada' in Telugu language.

B) The first battle of Panipat was fought between Babur and Ibrahim Lodi.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only b correct
3) Only A and B correct
4) Only A and B incorrect

---

१९)

अ) महादजी शिंदे यांच्या पराक्रमावर खुश होऊन मुघल बादशाहाने ‘ वकिल इ मुल्लक ’ हे पद दिले.

ब) यामुळे शिदयांना दिवाणी व लष्करी अधिकाराची मुखत्यारी दिली.

क) शिदयांनी आपली फौज पोर्तुगीज लष्करी तज्ञाच्या मार्गदशानाखाली प्रशिक्षित केली.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

19)

A) On the strength of Mahadji Shinde, the Mughal emperor gave him the title of 'Vakil e Mullak'.

B) This gave the Shidas the power of attorney for civil and military rights.

C) The Shidais trained their army under the guidance of a Portuguese military expert.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

२०)

अ) मुघलकालीन चित्रकलेचा उदय इराणी चित्रकलेतून झालेला होता.

ब) शाहजहानचा मुलगा दारा शुकोह याने उपनिषदांचे फारशी भाषेत रुपांतर केले.

क) कुतुब निनाराचे काम अल्तमशच्या काळात पूर्ण झाले.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

20)

A) Mughal painting originated from Iranian painting.

B) Shah Jahan's son Dara Shukoh translated the Upanishads into Persian.

C) The work of Qutub Ninara was completed during the time of Altamash.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

२१)

अ) १८०२ मध्ये दुसऱ्या बाजीराव पेशव्याने वसईचा तह करुन तैनाती फौज स्विकारली.

ब) छत्रपती प्रतापसिंह यांनी राजनिती विषयक सभानिती नावाचा ग्रंथ लिहून छापला.

क) कार्नवॉलिसने जिल्हादिकारी पदाची निर्मिती केली.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

21)

A) In 1802, the second Bajirao Peshwa made a treaty with Vasai and accepted the deployment.

B) Chhatrapati Pratap Singh wrote and published a book on politics called Sabhaniti.

C) Cornwallis created the post of Collector.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

२२) खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधाने निवडा.

अ) १८५७ च्या उठावात पेठ, सुरगाण्यातील महिला आघाडीवर होत्या.

ब) आत्माराम तर्खडकर हे प्रार्थना समजाचे पहिले अध्यक्ष होते. प्रार्थना समाजाने मुर्तिपुजेस विरोध केला होता.

क) ब्राम्हो समाजाचे अव्दैतवादी विचारसरणी विकसित केली.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

22) Choose the right statement considering the following statements.

A) In the uprising of 1857, women from Peth, Surgana were at the forefront.

B) Atmaram Tarkhadkar was the first president of Prarthana Samaj. Idolatry was opposed by the prayer community.

C) Developed the non-monotheistic ideology of Brahmo society.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

२३) स्त्रीयांच्या उन्नती विषयी केलेल्या प्रयत्नांबाबत खालील विधानांतून योग्य पर्याय निवडा.

अ) आगरकरांना सुधारक वृत्तपत्रातून संमती विवाह कायदयाबद्दल परखड मते मांडली.

ब) रमाबाई रानडे यांनी स्त्री-पुरुष तुलना या ग्रंथातून जहाल भाषेत स्त्री-हक्कांचा पुरस्कार केला.

क) पंडीता रमाबाई यांनी स्त्रीयांना मतदानाचा हक्क मिळावा अशी मागणी केली.

पर्यायी उत्तरे :

1) अ व क अयोग्य
2) अ व ब अयोग्य
3) ब व क अयोग्य
4) अ, ब, क अयोग्य

23) Choose the right option from the following statements regarding the efforts made for the upliftment of women.

A) Agarkar was given a strong opinion on the consent marriage law in a reformist newspaper

B) Ramabai Ranade presented the award for women's rights in Jahal language from the book 'Gender between men and women'.

C) Pandita Ramabai demanded that women should have the right to vote.

Answer Options :

1) A and C are incorrect
2) A and B are incorrect
3) B and C incorrect
4) A, B, C are incorrect

२४)

अ) १९०७ च्या सुरत अधिवेशनात स्वदेशी व बहिष्कार हे ठराव बाजूला ठेवण्यासाठी मवाळवारी नेते प्रयत्न करत होते.

ब) १९१६ या साली राष्ट्रीय सभा व मुस्लिम लिग यांमध्ये लखनौ करार घडून आला.

क) १९१९ च्या मॉंटेग्यू-चेम्सफर्ड कायदयान्वये अर्थ, गृह, महसूल ही खाती भारतीयांकडे सोपविण्यात आली.

वरील विधानांतून योग्य विधाने ओळखा.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब अयोग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

24)

A) At the Surat Convention of 1907, the Maoist leaders were trying to set aside the Swadeshi and boycott resolutions.

B) The Lucknow Agreement was signed between the National Assembly and the Muslim League in 1996.

C) Under the Montague-Chelmsford Act of 1999, the accounts of finance, housing and revenue were devolved to the Indians.

Identify the correct statements from the above statements.

Answer Options :

1) Only A and B are incorrect
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

२५)

अ) १९२० मधील अधिवेशनात चित्तरंजन दास यांनी असहकार आंदोलनाचा ठराव मांडून या आंदोलनाची सर्व सूत्रे गांधीजींकडे सोपविण्यात आली.

ब) या असहकार चळवळीत सेनापती बापट यांनी मुळशी येथे सत्याग्रहाचे नेतृत्व केले.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) अ व ब योग्य
4) अ, ब, क अयोग्य

25)

A) In the convention of 1920, Chittaranjan Das proposed a resolution of non-cooperation movement and all the sources of this movement were handed over to Gandhiji.

B) In this non-cooperation movement, Senapati Bapat led the Satyagraha at Mulshi.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only B correct
3) A and B correct
4) A, B, C are incorrect

२६) योग्य जोडया जुळवा.

जलसंवर्धनाच्या पारंपारिक पद्धती	**राज्य**
अ) खादिन	1) आसाम
ब) जोहाड	2) कर्नाटक
क) केरे	3) राजस्थान
ड) डोंग	4) गुजराथ

पर्यायी उत्तरे :

	अ	**ब**	**क**	**ड**
1)	4	3	2	1
2)	2	3	4	1
3)	1	3	2	1
4)	1	2	3	4

26) Match the following pair.

Traditional methods of water conservation	**State**
A) Khadin	1) Assam
B) Johad	2) Karnataka
C) Kere	3) Rajasthan
D) Dong	4) Gujarat

Answer Options :

	A	**B**	**C**	**D**
1)	4	3	2	1
2)	2	3	4	1
3)	1	3	2	1
4)	1	2	3	4

---

२७) पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापनासाठी खालीलपैकी कोणत्या पद्दती वापरल्या जातात.

अ) सम पातळीतील चर
ब) गॅबियन रचना
क) चेक बंधारा
ड) शेततळी

पर्यायी उत्तरे :

1) अ, ब, क
2) ब, क, ड
3) अ, क, ड
4) अ, ब, क, ड

27) Which of the following methods are used for watershed management?

A) Same level variables
B) Gabion structure
C) Check Bandhara
D) Farm

Answer Options :

1) A, B, C
2) B, C, D
3) A, C, D
4) A, B, C, D

२८)

अ) पर्यावरणा संबंधी स्टॉकहोम परिषदेनंतर भारतीय राज्यघटनेत ४२ वी घटनादुरुस्ती करुन कलम 51 (G) टाकण्यात आले.

ब) या कलमानुसार राज्यांना पर्यावरणाचे रक्षण करणे बंधनकारक करण्यात आले.

क) रीओ, परिषदेस वसुंधरा शिखर परिषद असेही म्हणतात. ही स्टॉकहोम परिषदेनंतर ७० वर्षांनी भरविण्यात आली.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त ब व क योग्य | 2) फक्त अ व क योग्य

3) फक्त अ व ब योग्य | 4) अ, ब, क योग्य

28)

A) Article 51 (G) was inserted in the 42nd Amendment to the Constitution of India after the Stockholm Conference on Environment.

B) Under this section, states are required to protect the environment.

C) Rio, also known as Vasundhara Shikhar Parishad. It was filled 70 years after the Stockholm Conference.

Answer Options :

1) Only B and C are correct | 2) Only A and C are correct

3) Only A and B correct | 4) A, B, C correct

---

२९)

अ) सेंद्रीय शेती करणारे पहिले राज्य सिक्कीम आहे.

ब) ध्वनी प्रदुषणावर नियंत्रण करणारी नोडल ऐन्सी त्या ठिकाणचे जिल्हाधिकारी वा तहसिल कार्यालय असते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य | 2) फक्त ब योग्य

3) अ व ब योग्य | 4) अ व ब अयोग्य

29)

A) Sikkim is the first state to adopt organic farming.

B) The nodal agency controlling noise pollution is the District Collector or Tehsil Office.

Answer Options :

1) Only A correct | 2) Only B correct

3) A and B correct | 4) A and B incorrect

---

३०)

अ) जागतिक आरोग्य संघटना (WHO) ने सुरक्षित आवाजाची मर्यादा 45 dB निश्चित केली आहे.

ब) भारतात, ब्युरो ऑफ इंडियन स्टॅंडर्डने (BZ5) औदयोगिक क्षेत्रातील ध्वनी मर्यादा 45 ते 60 dB ठेवण्याची शिफारस केली आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य | 2) फक्त ब व क योग्य

3) फक्त अ व क योग्य | 4) अ, ब, क योग्य

30)

A) The World Health Organization (WHO) has set a safe noise limit of 45 dB.

B) In India, the Bureau of Indian Standards (BZ5) has recommended to keep the noise limit in industrial areas at 45 to 60 dB.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

३१) ‘ बेटी बचाओ बेटी पढाओ ’ ही योजना केव्हा सुरु करण्यात आली ?

पर्यायी उत्तरे :

1) २ ऑक्टोबर २०१४
2) ९ जानेवारी २०१५
3) १ मे २०१६
4) २२ जानेवारी २०१५

31) When was the scheme 'Beti Bachao Beti Padao' started?

Answer Options :

1) October 2, 2014
2) January 9, 2015
3) May 1, 2016
4) January 22, 2015

---

३२) योग्य जोडया जुळवा.

कायदा	वर्ष
अ) हवा (प्रदुषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा	1) २००२
ब) ध्वनी प्रदूषण नियंत्रण नियम	2) १९७४
क) राष्ट्रीय पाणी धोरण	3) १९८१
ड) पाणी (प्रदुषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा	4) २०१७

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
1)	4	3	2	1
2)	3	4	1	2
3)	1	2	3	4
4)	2	1	4	3

32) Match the following pairs.

Law	Year
A) Air (Pollution Prevention and Control) Act	1) 2002
B) Noise pollution control rules	2) 1974
C) National Water Policy	3) 1981
D) Water (Pollution Prevention and Control) Act	4) 2017

Answer Options :

	A	B	C	D
1)	4	3	2	1
2)	3	4	1	2
3)	1	2	3	4
4)	2	1	4	3

---

३३)

अ) २०१९ पर्यंत दुष्काळ मुक्त राज्य यासाठी २०१४ पासून जलयुक्त शिवार अभियानाची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे?

ब) त्सुनामी हा जपानी भाषेतील शब्द असून याचा अर्थ राक्षसी लाट असा आहे.

क) भारत सरकारने महासागरीय आपत्तींचे व्यवस्थापन करण्यासाठी प्रारंभिक चेतावणी प्रणाली हैदराबाद येथील इंडियन नॅशनल सेंटर फॉर ओशन इन्फॉर्मेशन सर्व्हिसेस या संस्थेच्या नियंत्रणाखाली उभारली आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त अ व क योग्य
3) फक्त ब व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

33)

A) Water-rich Shivar Abhiyan is being implemented from 2014 for a drought free state till 2019.

B) Tsunami is a Japanese word which means monstrous wave.

C) The Government of India has set up an early warning system for the management of ocean disasters under the auspices of the Indian National Center for Ocean Information Services, Hyderabad.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only A and C are correct
3) Only B and C correct
4) A, B, C correct

---

३४) योग्य जोडया जुळवा.

व्याघ्र प्रकल्प	**स्थान**
अ) पेंच	1) नागपूर
ब) मेळघाट	2) अमरावती
क) नवेगाव	3) गोंदिया
ड) बोर	4) वर्धा

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
1)	1	2	3	4
2)	2	4	1	3
3)	3	1	4	2
4)	4	3	2	1

34) Match the following pairs.

Tiger Project	**Location**
A) Pench	1) Nagpur
B) Melghat	2) Amravati
C) Navegaon	3) Gondia
D) Bore	4) Wardha

Answer Options :

	A	**B**	**C**	**D**
1)	1	2	3	4
2)	2	4	1	3
3)	3	1	4	2
4)	4	3	2	1

---

३५)

अ) दोन्ही प्रजातींच्या वर्तनामुळे दोन्ही प्रजातींचा लाभ होतो. त्यास सहोपकारिता असे म्हणतात.

ब) ज्यात एका प्रजातीला लाभ होतो. मात्र दुसऱ्या प्रजातीला लाभ वा तोटा काहीच होत नाही. त्यास सहभोजीता म्हणतात.

क) एका प्रकारच्या वनस्पती समुहाने दुसऱ्या प्रकारच्या वनस्पती समुहाची जागा घेणे म्हणजेच उन्नत अनुक्रमण प्रक्रिया होय.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

35)

A) The behaviour of both species benefits both species. This is called altruism.

B) In which one species benefit. But there is no gain or loss for the other species. This is called cohabitation.

C) Advanced sequencing process is the replacement of one type of plant group by another type of plant group.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

३६)

अ) उर्जेचे मनोरे कधीकधी उलटे असतात.

ब) जमिनीवरील जैववस्तुमानाचे मनोरे उलटे असतात.

क) जलीय परिसंस्थेतील जैववस्तुमानाच्या मनोरा नेहमी सरळ असतो.

ड) जीवसंख्येचा मनोरा सरळ वा उलटा असू शकतो.

योग्य पर्याय निवडा.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) फक्त क योग्य
4) फक्त ड योग्य

36) Choose the right option.

A) The towers of energy are sometimes inverted.
B) Towers of biomass on the ground are inverted.
C) Biomass towers in aquatic ecosystems are always straight.
D) The living tower can be straight or inverted.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only B correct
3) Only C correct
4) Only D correct

---

३७)

अ) भारतीय वनस्पती सर्वेक्षण संस्थेची स्थापना १८९० मध्ये झाली व तीचे मुख्यालय कोलकत्ता आहे.
ब) वन अनुसंधान संख्या १९०६ मध्ये डेहराडून येथे स्थापन करण्यात आली.
क) वाघ हा प्राणी जागतिक क्लजीव निधीचे बोधचिन्ह आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

37)

A) The Botanical Survey of India was established in 1890 and is headquartered in Kolkata.
B) Forest Research No. 1906 was established at Dehradun.
C) The tiger is a symbol of the World wild Fund.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

३८) प्रत्यक्ष लागवड केलेले व ज्यातून उत्पादन घेतले जाते अश्या शेतीखालील क्षेत्रास खालीलपैकी काय संबोधले जाते?

पर्यायी उत्तरे :

1) उत्पादित क्षेत्र
2) निव्वळ लागवडीखालील क्षेत्र
3) पड क्षेत्र
4) यापैकी एकही नाही.

38) Which of the following is the area under cultivation which is actually cultivated and from which the produce is taken ?

Answer Options :

1) Produced area
2) Net cultivable area
3) Pad area
4) None of these

३९) वाढत्या वयोगटानुसार मृत्यूदरही वाढलेला असतो. अशी कोणत्या रचना कोणत्या प्रकारच्या लोकसंख्या मनोऱ्यात दिसून येते?

पर्यायी उत्तरे :

1) विस्तारणारा
2) संकोचणारा
3) स्थिरावलेला
4) यापैकी नाही.

39) Mortality rate also increases with increasing age. What type of population tower is such a structure ?

Answer Options :

1) Expanding
2) Compressor
3) Stable
4) None of these.

---

४०) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांतबाबत खालील विधानांचा विचार करा.

अ) पहिल्या टप्प्यांत देशाची अर्थव्यवस्था प्राथमिक व्यवसायांवर अवलंबून असते.
ब) दुसऱ्या टप्प्यास लोकसंख्या विस्फोटाचा टप्पा असेही म्हणतात.
क) तिसऱ्या टप्प्यांत जन्मदर कमी होत जातो. परिणामी लोकसंख्या वाढीचा दर ही कमी होत जातो.
ड) चौथ्या टप्प्यांत जन्मदर मृत्यूदरापेक्षा कमी झालेला नसतो.

वरीलपैकी अयोग्य विधाने ओळखा.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ
2) फक्त ब
3) फक्त ड
4) वरीलपैकी एकही नाही.

40) Consider the following statements regarding population transition theory.

A) In the first stage the economy of the country depends on primary occupations.
B) The second stage is also called the stage of population explosion.
C) Birth rate decreases in the third stage. As a result, the rate of population growth is declining.
D) Birth rate in the fourth stage is not less than mortality.

Identify any of the above inaccurate statements.

Answer Options :

1) Only A
2) Only B
3) Only D
4) None of the above.

---

४१) जगातील जीवसंहती संदर्भात पुढील विधानांचा विचार करुन योग्य पर्याय निवडा.

अ) टुंड्रा प्रदेशात सॅमोईड ऐस्किमो या जमाती आढळून येतात.
ब) समशीतोष्ण गवताळ प्रदेशातील देशांना धान्य निर्यातक देश म्हणून ओळखले जाते.
क) भूमध्य सागरी जीवसंहतीत पाण्याचे बाष्पीभवन कमी करुन प्रतिकूल हवामानात तग धरणाऱ्या वनस्पती वापरतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त अ व क योग्य
3) फक्त ब व क योग्य
4) वरील सर्व योग्य

41) Choose the right option by considering the following statements regarding the world's biology.

A) Samoid Eskimo tribes are found in the tundra region.

B) Countries in temperate grasslands are known as grain exporting countries.

C) In the Mediterranean marine ecosystem, water evaporation is reduced and dams are used in adverse weather conditions.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only A and C are correct
3) Only B and C correct
4) All of the above correct

---

४२)

अ) उत्तर हिंदी महासागरात उन्हाळ्यात सागरी प्रवाह घडयाळयाच्या काटयांच्या दिशेने वाहतात.

ब) उत्तर हिंदी महासागरात हिवाळयात सागरी प्रवाह घडयाळयाच्या काटयांच्या विरुद्ध दिशेने वाहतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) फक्त अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

42)

A) In summer, ocean currents in the North Indian Ocean flow in a clockwise direction.

B) In winter in the North Indian Ocean, ocean currents flow in a counter-clockwise direction.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only B correct
3) Only A and B correct
4) A and B are incorrect

---

४३) सागरी कायदा, (UNCLOS 1982) नुसार सर्व देश आपल्या किनारपट्टीपासून ....नाविक मैलापर्यंतचा प्रदेश त्या देशाचे प्रादेशिक क्षेत्र म्हणून वापरु शकतो.

पर्यायी उत्तरे :

1) १२ नाविक मैल
2) २०० नाविक मैल
3) २२० नाविक मैल
4) १२० नाविक मैल

43) According to the Maritime Act, (UNCLOS 1982), all countries can use the area from their shores up to .... naval miles as their territorial area.

Answer Options :

1) 12 sailor miles
2) 200 sailor miles
3) 220 sailor miles
4) 120 sailor miles.

---

४४)

अ) सागरी क्षेत्राच्या सुमारे ५.८% क्षेत्र खंडान्त उताराने व्यापलेले आहे.

ब) भूखंड मंच या भागात सूर्यप्रकाश पोहोचत असल्याने तेथे प्लंवग सदृश्य वनस्पतींची निर्मिती होते.

क) खंडान्त उतार ही भूखंडाची सीमा मानली जाते. या उतारावर मिथेनची संयुगे सापडतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

44)

A) About 5.8% of the marine area is covered by continental slope.

B) As the sunlight reaches this part of the plot stage, plant-like plants are formed there.

C) Continent slope is considered as the boundary of the plot. Methane compounds are found on this slope.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

४५) जागतिक तापमानवाढीच्या परिणामांमध्ये खालीलपैकी कोणत्या गोष्टींचा समावेश करता येईल?

अ) हिमरेषेची पिछेहाट
ब) जेलीफीशचे प्रजनन कमी होणे.
क) डासांची संख्या वाढणे.
ड) प्रवाळ विरंजनाची प्रक्रिया घडून येणे.

पर्यायी उत्तरे :

1) अ, ब, क
2) ब, क, ड
3) अ, क, ड
4) अ, ब, क, ड

45) Which of the following can be included in the effects of global warming?

A) Snow retreat

B) Decreased reproduction of jellyfish.

C) Increasing the number of mosquitoes.

D) Occurrence of coral bleaching.

Answer Options :

1) A, B, C
2) B, C, D
3) A, C, D
4) A, B, C, D

---

४६) जागतिक हवामान प्रदेशाबाबत खालील विधानांचा विचार करा.

अ) विषुववृत्तीय वर्षावनांत सतत उष्ण तापमान असते व समान वितरणाचा आरोह पर्जन्य दिसून येते.

ब) मोसमी हवामान प्रदेशात तापमान कक्षा जास्त असते व लोह समृद्ध मृदा दिसून येते.

क) सॅव्हाना प्रकारचे हवामान भारतात तेलंगाणा व मिझोराम मध्ये दिसून येते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

46) Consider the following statements about the global climate region.

A) Equatorial rainforests have constant hot temperatures and showers of uniform distribution.

B) Temperature range is higher in monsoon climatic zones and iron rich soils are seen.

C) Savannah type climate is found in Telangana and Mizoram in India.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

४७) हिमनदीच्या अपक्षयन कार्याने खालीलपैकी कोणते भूरुप तयार होत नाही?

पर्यायी उत्तरे :

1) हिमगव्हर
2) हिमोढ
3) हिमकरक
4) शुककूल

47) Which of the following forms is not formed by the depletion of glaciers ?

Answer Options :

1) Snowy
2) Snowy
3) Snowy
4) Dry

---

४८) नदीच्या क्षरण कार्याने खालीलपैकी कोणती भूरुपे तयार होतात?

अ) लोंबत्या दऱ्या ब) धबधबा क) लोएस ड) प्रपातगती ई) राक्षसी पायऱ्या

पर्यायी उत्तरे :

1) अ, ब, ड, ई
2) अ, ब, क, ई
3) अ, ब, क, ड
4) अ, ब, क, ड

48) Which of the following landforms is formed by river erosion?

A) Loving mercy B) Waterfall C) Loes D) Acceleration

E) Monster steps

Answer Options :

1) A, B, D, E
2) A, B, C, E
3) A, B, C, D
4) A, B, C, D

---

४९) भुकंपलहरींबाबत खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधाने निवडा.

अ) प्राथमिक लहरी एका माध्यमातून दुसऱ्या माध्यमात प्रवेश करताना त्यांचे वक्रीभवन होते.

ब) अविकेंद्रापासून १०५ ते १३० हा प्रदेश भुरुंपछायेचा प्रदेश म्हणून ओळखला जातो.

क) लहरींचा भूकंपछायेचा प्रदेश ५ लहरींच्या भूकंप छायेच्या प्रदेशापेक्षा मोठा असतो.

पर्यायी उत्तरे :

1) अ व ब अयोग्य
2) ब व क अयोग्य
3) अ व क अयोग्य
4) सर्व योग्य

49) Choose the right statement by considering the following statements about earthquakes.

A) The primary waves are curved as they enter from one medium to another.

B) The region 105 to 130 from Avikendra is known as Bhurumpachhaya region.

C) Earthquake shadow region of waves is larger than 5 wave earthquake shadow region.

Answer Options :

1) A and B correct
2) B and C incorrect
3) A and C are incorrect
4) All Correct

५०)

अ) भारताची प्रमाणवेळ ग्रीनीच प्रमारवेळेपेक्षा ५ तास २० मिनीटे पुढे आहे.

ब) भारताचा अक्षवृत्तीय विस्तार रेखावृत्तीय विस्तारापेक्षा जास्त आहे.

क) देशात सागरी मासेमारीचा वाटा गोडया पाण्यातील मासेमारीपेक्षा जास्त आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब अयोग्य
2) फक्त ब व क अयोग्य
3) फक्त अ व क अयोग्य
4) अ, ब, क अयोग्य

50)

A) India's standard time is 5 hours and 20 minutes ahead of Greenwich Mean Time.

B) The latitudinal extension of India is greater than the linear extension.

C) The share of marine fishing in the country is more than freshwater fishing

Answer Options :

1) Only A and B incorrect
2) Only B and C incorrect
3) Only A and C incorrect
4) A, B, C are incorrect

---

५१) भारत जगाच्या एकूण क्षेत्रफळापैकी ....भूभाग व्यापतो.

पर्यायी उत्तरे :

1) २.४१ %
2) १७.५%
3) ७.३२%
4) ५.३२ %

51) India covers a total area of .... of the world.

Answer Options :

1) 2.41%
2) 17.5%
3) 7.32%
4) 5.32%

---

५२)

अ) सतलज नदी मान सरोवरात उगम पावते.

ब) गंगा नदी हिमालय ओलांडून मैदानी प्रदेशात आल्यावर पुर्ववाहिनी बनते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

52)

A) The river Sutlej originates in Man Sarovar.

B) The river Ganga forms a tributary when it crosses the Himalayas and enters the plains.

Answer Options :

1) Only A correct
2) Only B correct
3) A and B correct
4) A and B Incorrect

---

५३)

अ) आंतरराष्ट्रीय वाररेषेच्या पूर्वेस दिवस सुरु होतो.

ब) खोलीनुसार सागरजलाचे तापमान ४^0 से. पर्यंतच कमी होत जाते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

53)

A) The day begins east of the International War Line.

B) Depending on the depth, sea water temperature is 4 ° C. Decreases till.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only b correct
3) A and B correct
4) A and B incorrect

---

५४) योग्य जोडया जुळवा.

संस्था	**मुख्यालय**
अ) सार्क	1) सिंगापूर
ब) आपेक	2) शंघाय
क) ब्रिक्झ	3) जकार्ता
ड) आसियान	4) काठमांडू

पर्यायी उत्तरे :

	अ	**ब**	**क**	**ड**
1)	1	2	3	4
2)	4	3	2	1
3)	4	1	2	3
4)	2	3	1	4

54) Match the following pairs.

Institution	**Head quarter**
A) SAARC	1) Singapore
B) APEK	2) Shanghai
C) BRIX	3) Jakarta
D) ASEAN	4) Kathmandu

Answer Options :

	A	**B**	**C**	**D**
1)	1	2	3	4
2)	4	3	2	1
3)	4	1	2	3
4)	2	3	1	4

५५)

अ) भारताच्या पूर्व किनारपट्टीची क्षारता पश्चिम किनारपट्टी पेक्षा जास्त आहे.

ब) मध्य अक्षवृत्तीय पट्टयांत सागरजल क्षारता अधिक असते.

क) ध्रुवीय प्रदेशात सागरजल क्षारता कमी असते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब अयोग्य
2) फक्त ब व क अयोग्य
3) फक्त अ व क अयोग्य
4) अ, ब, क अयोग्य

55)

A) The salinity of the east coast of India is higher than that of the west coast.

B) Oceanic salinity is higher in the middle equatorial belt.

C) Ocean water salinity is low in the polar region.

Answer Options :

1) Only A and B incorrect
2) Only B and C incorrect
3) Only A and C incorrect
4) A, B, C incorrect

---

५६) पर्जन्य प्रकारांविषयी खालील विधाने विचारात घेऊन योग्य पर्याय निवडा.

अ) आरोह पर्जन्यांत विजांच्या कडकडाटासह जोरात पाऊस पडतो.

ब) जगातील सर्वात जास्त प्रदेशावर प्रतिरोध पर्जन्य दिसून येते.

क) विषुववृत्तावर आरोह पर्जन्यात निश्चितता दिसून येते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब अयोग्य
2) फक्त ब व क अयोग्य
3) फक्त अ व क अयोग्य
4) वरीलपैकी सर्व योग्य

56) Choose the right option considering the following statements about rainfall types.

A) It rains heavily during thunderstorms.

B) Resistance rainfall is observed over most regions of the world.

C) Ascending precipitation at the equator shows certainty.

Answer Options :

1) Only A and B are incorrect
2) Only B and C are incorrect
3) Only A and C are incorrect
4) All of the above are correct

---

५७) वाऱ्याच्या संचयन कार्याने खालीलपैकी कोणती भूरुपे दिसून येतात?

अ) सैफ ब) यारदांग क) उर्मीचिन्हे ड) बारखाण इ) भूछत्र खडक फ) लोएस

पर्यायी उत्तरे :

1) अ, ब, क, ड, ई
2) अ, इ, फ, ड
3) अ, क, ड, फ
4) अ, ब, क, ड, फ

57) Which of the following forms is observed by wind storage?

A) Saif B) Yardang C) Urmin D) Barkhan E) Bhuchatra Khadak F) Loes

Answer Options :

1) A, B, C, D, E.
2) A, E, F, D
3) A, C, D, F.
4) A, B, C, D, F.

५८) योग्य जोडया जुळवा.

ज्वालामुखी प्रकार	**ठिकाण**
अ) केंद्रीय ज्वालामुखी	1) स्ट्रांबोली
ब) जागृत ज्वालामुखी	2) बेन नेविस
क) निद्रीस्त ज्वालामुखी	3) किलीमांजारो
ड) मृत ज्वालामुखी	4) बॅरन बेट

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
1)	1	3	2	4
2)	3	1	4	2
3)	4	3	2	1
4)	2	3	4	1

58) Match the following pairs.

Volcanic type	**Place**
A) Central volcano	1) Stramboli
B) Awake volcano	2) Ben Nevis
C) Dormant volcanoes	3) Kilimanjaro
D) Dead volcano	4) Baron Island

Answer Options :

	A	B	C	D
1)	1	3	2	4
2)	3	1	4	2
3)	4	3	2	1
4)	2	3	4	1

५९)

अ) भुकवचातील ताण ज्या ठिकाणी मोकळा होतारे त्या ठिकाणास भूकंप केंद्र म्हणतात.

ब) भूकंप अपिकेंद्र अपिक्रेंद नाभिशी लंबरुप असते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) फक्त अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

59)

A) Earthquake epicenter is the place where the tension in the earth is released.

B) The epicenter of the earthquake is perpendicular to the epicenter navel.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only B correct
3) Only A and B correct
4) A and B are incorrect

---

६०) संयुक्त राष्ट्र विकास परिषदेमार्फत जाहिर केल्या जाणारा मानव विकास निर्देशांक खालीलपैकी कोणत्या घटकांवर आधारित असतो ?

अ) सरासरी राहणीमान ब) अपेक्षित आर्युमान क) शिक्षण

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब
2) फक्त ब व क
3) फक्त अ व क
4) अ, ब, क

60) The Human Development Index published by the United Nations Development Council is based on which of the following factors ?

A) Average standard of living B) Expected Aryaman C) Education

Answer Options :

1) Only A and B
2) Only B and C
3) Only A and C
4) A, B, C

---

६१)

अ) १० कोटींपेक्षा अधिक उत्पन्न कमावणाऱ्या उदयोगांनी सामाजिक दातयत्वांर्गत एकूण नफ्याच्या किमान २% रक्कम समाज उपयोगी कामासाठी खर्च करावी.

ब) MIDC ची स्थापना १ ऑगस्ट १९६९ रोजी झाली.

क) महाराष्ट्रातील पूर्वेकडील जिल्हयांत लोकसंख्येची घनता कमी दिसून येते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त अ व क योग्य
3) अ, ब, क योग्य
4) फक्त ब व क योग्य

61)

A) Industries earning more than 10 crores should spend at least 2% of the total profit under social donations for social work.

B) MIDC was established on 1st August 1969.

C) Population density is less in the eastern districts of Maharashtra.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only A and C correct
3) A, B, C correct
4) Only B and C correct

---

६२)

अ) सागरी प्रवाह ५०० मी.पेक्षा अधिक खोलीवर पाण्याचे तापमान व घनतेतील तफावत यांमुळे तयार होतात.

ब) सागरी प्रवाहांना उष्णता-क्षारता अभिसरण असेही म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

62)

A) Ocean currents are formed due to differences in water temperature and density at depths of more than 500 m.

B) Ocean currents are also called heat-alkalinity convection.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only B correct
3) A and B correct
4) A and B incorrect

---

६३) सागरी प्रवाहातून होणारा पाण्याचा विसर्ग खालीलपैकी कोणत्या एककात मोजला जातो?

पर्यायी उत्तरे :

1) TMC
2) स्वेर्ड्रप
3) मॉच
4) यापैकी नाही.

63) Discharge of water from ocean current is measured in which of the following units?

Answer Options :

1) TMC
2) Sweep
3) Manch
4) None of these.

---

६४) ढगांबाबत खालील विधानांचा विचार करुन योग्य पर्याय निवडा.

अ) क्युमुलस ढग आल्हाददायक हवेचे निदर्शक असतात.

ब) क्युम्युलोनिव्वस ढगांत विजा चमकतात व वादळासह गारपीट ही होते.

क) सिरोस्ट्रेरस ढगांभोवती तेजोमंडल आढळून येते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

64) Choose the right option considering the following statements about clouds.

A) Cumulus clouds are indicative of fragrant air.

B) Lightning flashes in cumuloniivus clouds and hailstorms are accompanied by storms.

C) The luminosity is found around the cirrhosis clouds.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

६५)

अ) विषुवृत्तीय प्रदेशात निरपेक्ष आर्द्रता जास्त असते जी ध्रुवाकडे कमी कमी हात जाते.

ब) साधारणपणे सकाळी व रात्री आपेक्ष आर्द्रता जास्त असते.

क) सापेक्ष आर्द्रता १००% झाल्यास बाष्पाचे सांद्रीभवन होते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

65)

A) Absolute humidity is high in the equatorial region which is less and less towards the pole.

B) Humidity is generally higher than morning and night.

C) Vapor condensation occurs when relative humidity reaches 100%.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C correct
3) Only A and C correct
4) A, B, C correct

---

६६)

अ) भुरुंपाच्या दुय्यमलहरी बाह्यभाग्यातून प्रवास करु शकत नाही मात्र प्राथमिक लहरी करु शकतात.

ब) पृथ्वीच्या अंर्तगाभ्यास निफे असेही म्हणतात.

क) प्रावरणात मुख्यत्वे भुकंपाची केंद्रे आढळतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

66)

A) Earth quake's secondary waves cannot travel through the outer surface but primary waves can.

B) The inner core of the earth is also called Niphe.

C) Earthquake's epicenters are mainly found in the mantle.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

६७) खालील विधाने विचारात घ्या.

अ) सातपुडा ही डोंगररांग नर्मदा व तापी नदीच्या खोऱ्यांना अलक करुन त्यांचा जलविभाजक म्हणून कार्य करते.

ब) सातमाळा अजिंठा डोंगररांग गोदावरी व तापी नदीच्या खोऱ्यांना अलग करते.

क) हरिशचंद्र बालाघाट होंगररांग भीमा व कृष्णा नदीचे खोरे अलग करते.

ड) महादेव डोंगररांग गोदावरी व कृष्णा नदीचे खोरे अलग करते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब
2) फक्त ब व क
3) फक्त अ व क
4) वरीलपैकी सर्व

67) Consider the following statements.

A) Satpura divides Narmada and Tapi basins and work as their water divide.

B) Sathmala Ajintha divides basins of Godavari and Tapi.

C) Harishchandra Ba;aghat divides basins of Bhima and Krishna river.

D) Mahadev mountain ranges divides water basins of Godavari and Krishna river.

Answer Options :

1) Only A and B are correct
2) Only B and C correct
3) Only A and C correct
4) All of the above correct

---

६८) खालीलपैकी कोणत्या ठिकाणचे जंतरमंतर सध्या अस्तित्वात नाही?

पर्यायी उत्तरे :

1) वाराणसी 2) जयपूर 3) उज्जैन 4) मथूरा

68) Which of the following places does not have Jantar Mantar at present?

Answer Options :

1) Varanasi 2) Jaipur 3) Ujjain 4) Mathura

---

६९) योग्य जोडया जुळवा.

वाऱ्याचे नाव	**वाऱ्याचे स्वरुप**
अ) सिमूम	1) उष्ण व कोरडे
ब) मिस्ट्रल	2) थंड व कोरडे
क) चिनूक	3) उबदार व कोरडे

पर्यायी उत्तरे :

	अ	**ब**	**क**
1)	3	2	1
2)	1	2	3
3)	2	1	3
4)	2	3	1

69) Match the following pairs.

The name of the wind	**The nature of the wind**
A) Simum	1) Hot and dry
B) Mistral	2) Cold and dry
C) Chinook	3) Warm and dry

Answer Options :

	A	**B**	**C**
1)	3	2	1
2)	1	2	3
3)	2	1	3
4)	2	3	1

---

७०)

अ) कॅरेबियन समुद्रातील वादळांना हरिकेन्स म्हणतात.

ब) प्रत्यावर्त दक्षिण गोलार्धात घडयाळयाच्या काटयाच्या विरुद्ध दिशेने वाहतात.

क) आवतार्त वाऱ्यांचा कालावधी, वेग, दिशा, क्षेत्र अनिश्चित असते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

70)

A) Storms in the Caribbean Sea are called hurricanes.
B) Flows counterclockwise in the Southern Hemisphere.
C) The duration, velocity, direction, area of the winds are uncertain.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C correct
3) Only A and C correct
4) A, B, C correct

---

७१) उत्क्रांती विषयक खालील विधानांचा विचार करुन योग्य पर्याय निवडा.

अ) उत्क्रांतीत शरीररचनेत होणाऱ्या बदलास जीवाने स्वत: केलेला प्रयत्न वा आळस कारणीभूत असतो असे लॅमार्कने मांडले.

ब) एका जातीपासून दुसरी जातनिर्माण होण्यासाठी जनुकीय बदल कारणीभूत असतो. यास जाती उद्भव सिद्धांत असे म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) अ योग्य
2) ब योग्य
3) अ व ब योग्य
4) यापैकी नाही.

71) Choose the right option by considering the following statements about evolution.

A) Lamarck argued that self-effort or laziness is the cause of evolutionary changes in anatomy.

B) Genetic mutations are responsible for the evolution of one species from another. This is called caste evolution theory.

Answer Options :

1) A correct
2) B correct
3) A and B correct
4) None of these.

---

७२)

अ) इलेक्ट्रॉनच्या भागीदारीमुळे निर्मार होणाऱ्या संयुगांना आयनिक संयुग म्हणतात.

ब) दुष्फेन पाण्यात कॅलशियम व मॅग्नेशियमचे क्षार विरघळलेले असतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) अ व ब योग्य
4) अ व ब योग्य

72)

A) Compounds formed by the participation of electrons are called ionic compounds.
B) Calcium and magnesium salts are dissolved in Dushfen water.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only b correct
3) A and B correct
4) A and B incorrect

---

७३)

अ) ध्वनी व प्रकाश यांच्या प्रसारणासाठी माध्यमाची आवश्यकता असते.

ब) चाल व वेग यांची एकके समान असतात.

क) अंतर हे विस्थापनापेक्षा मोठे असते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब अयोग्य
2) फक्त ब व क अयोग्य
3) फक्त अ व क अयोग्य
4) अ, ब, क अयोग्य

73)

A) Medium is required for transmission of sound and light.

B) The units of motion and velocity are the same.

C) Distance is greater than displacement.

Answer Options :

1) Only A and B incorrect
2) Only B and C incorrect
3) Only A and C incorrect
4) A, B, C are incorrect

---

७४)

अ) संवेग परिवर्तनाचा दर प्रयुक्त बलाशी समानुपाती असते. यालाच न्यूटनचा गतीविषयक पहिला नियम म्हणतात.

ब) विदयूत परिपयातील एकसर जोडणीत दोन टोकांतील विभवांतर हे सर्व रोधांदरम्यानच्या विभवातरच्या बेरजेइतके असते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) फक्त अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

74)

A) The rate of change of momentum is proportional to the force applied. This is called Newton's first law of motion.

B) The potential difference between the two ends in a single connection in an electrical circuit is equal to the sum of the potentials between all the resistors.

Answer Options :

1) Only A correct
2) Only B correct
3) A and B correct
4) A and B Incorrect

---

७५)

अ) रासायनिक अभिक्रियेत अभिक्रिया कारकांचे एकूण वस्तूमान व उत्पादितांचे वस्तूमान सारखेच असते. हा नियम लॅव्हाझिए याने मांडला होता.

ब) संयुगाच्या विविध नमुन्यांतील घटक मुलद्रव्यांचे वस्तुमान प्रमाण नेहमी स्थिर असते. हा नियम प्रुस्ट याने मांडला आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) फक्त अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

75)

A) In a chemical reaction the total mass of the reaction factor and the mass of the product are the same. This rule was introduced by Lavazie.

B) The mass ratio of the constituent elements in different samples of the compound is always constant. This rule is laid down by Pust.

Answer Options :

1) Only A correct
2) Only B correct
3) A and B correct
4) A and B Incorrect

---

७६)

अ) यॅलोफायटा गटातील वनस्पतींना उभयचर मानले जाते.

ब) ब्रायोफायटा गटातील वनस्पतींना लपलेली प्रजननांगे असलेल्या वनस्पती म्हणतात.

क) अनावृत्तबीजी गटातील वनस्पतींना फळे येत नाहीत.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) फक्त क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

76)

A) Plants of the group Yellowphyta are considered amphibians.

B) Plants in the group Bryophyta are called plants with hidden reproductive organs.

C) Plants of non-transplanted group do not bear fruits.

Answer Options :

1) Only A correct
2) Only B correct
3) Only C correct
4) A, B, C correct

---

७७)

अ) अन्न साखळीतील उर्जा विनीमय स्तर स्वनेत उर्जेचे स्तांतरण होत असताना मुळ उर्जा कमी होत जाते.

ब) उर्जेचा प्रवाह ही एकेरी वाहतूक असते.

क) परिसंस्थेतील पोषकद्रव्यांचा प्रवाह चक्रीय असतो.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

77)

A) The energy exchange level in the food chain decreases as energy is transferred to the core while the core energy decreases.

B) The flow of energy is a single transport.

C) The flow of nutrients in the ecosystem is cyclical.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

७८)

अ) बर्हींगोल आरशामुळे मिळणारी प्रतिमा आभासी वस्तुपेक्षा मोठी व वक्रता बिंदु जवळ तयार होते.

ब) अंतर्वक आरश्याला अपसारी आरशा म्हणतात.

क) सपाट आरश्यामुळे आपणास वास्तव प्रतिमा मिळते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब अयोग्य
2) फक्त ब व क अयोग्य
3) फक्त अ व क अयोग्य
4) अ, ब, क अयोग्य

78)

A) An image obtained by a convex mirror is larger than a virtual object and is formed near a point of curvature.

B) Inside mirror is called divergent mirror.

C) A flat mirror gives you a realistic image.

Answer Options :

1) Only A and B incorrect
2) Only B and C incorrect
3) Only A and C incorrect
4) A, B, A are incorrect

---

७९)

अ) ध्वनीचा वेग माध्यमाचा तापमानाच्या वर्गमुळाशी समानुपाती असतो.

ब) ध्वनीचा वेग माध्यमाच्या घश्रतेच्या वर्गमुळाच्या व्यस्त प्रमाणात असतो.

क) ध्वनीचा वेग माध्यमाच्या रेणुभाराच्या वर्गमुळाच्या व्यस्त प्रमाणात असतो.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

79)

A) The velocity of sound is proportional to the square root of the temperature of the medium.

B) The velocity of sound is inversely proportional to the square root of the density of the medium.

C) The velocity of sound is inversely proportional to the square root of the molecular weight of the medium.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only A and B correct
3) Only A and C correct
4) A, B, C correct

---

८०)

अ) कुत्रा, उंदीर, वटवाघुळ, डॉल्फिन हे श्राव्यातीत ध्वनी ऐकू शकतात.

ब) डॉल्फिन, वटवाघुळे, उंदीर हे अवश्राव्य ध्वनी निर्माण करु शकतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) अ व ब अयोग्य
4) अ व ब योग्य

80)

A) Dogs, rats, bats, dolphins can hear audible sounds.
B) Dolphins, bats, rats can make inaudible sounds.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only B correct
3) A and B incorrect
4) A and B correct

---

८१) प्रतिध्वनी ऐकण्यासाठी ध्वनी स्त्रोतापासून अडथळयापर्यंतचे कमीत कमी अंतर.........असावे लागते.

पर्यायी उत्तरे :

1) १७.२ मीटर
2) २१.४ मीटर
3) ३४ मीटर
4) ५६ मीटर

81) There must be a minimum distance from the sound source to the obstruction to hear the echo.

Answer Options :

1) 17.2 meters
2) 21.4 meters
3) 34 meters
4) 56 meters

---

८२)

अ) हिऱ्यात प्रत्येक C अणू शेजारील चार कार्बन अणूशी आयनिक बंधाने जोडलेला असतो.
ब) ग्रॅफाईटमध्ये प्रत्येक C अणू इतर C अणूंसोबत प्रतलीय पट्कोनी रचना तयार करतो.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

82)

A) In diamond, each C atom is connected to four adjacent carbon atoms by its own bond.
B) In graphite, each C atom forms a parallelogram with other C atoms.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only B appropriate
3) A and B correct
4) A and B incorrect

---

८३) कोळशाच्या खालील प्रकारांना शुद्धतेनुसार चढत्या क्रमाने लावा.

अ) पीट　ब) बिटयूमिनस　क) लिग्नाईट　ड) अँथ्रासाईट

पर्यायी उत्तरे :

1) ब ड क अ　2) ड ब क अ　3) अ ब क ड　4) ड क ब अ

83) Arrange the following types of coal in ascending order of purity.

A) Peat　B) Bituminous　C) Linite　D) AndhraSynt

Answer Options :

1) B D C A　2) D B C A　3) A B C D　4) D C B A

८४)

अ) सहसंयुज संयुगांचा द्रवणांक व उत्कलनांक कमी असतो.

ब) कॉफीमधून कॅफिन काढून टाकण्यासाठी CO_2 चा वापर करतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

84)

A) Covalent compounds have low melting point and boiling point.

B) CO2 is used to remove caffeine from coffee.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only B correct
3) A and B correct
4) A and B incorrect

---

८५) योग्य जोडया जुळवा.

किरणोत्सारी मुलद्रव्य	**उपयोग**
अ) कोबाल्ट-६०	1) पिरु संशोधनात मार्केट
ब) आयोडिन - १२३	2) कांदे, बटाटे यांना मोड येऊ नये.
क) स्ट्रॉन्शिअम - ९०	3) हायपर थायरॉडिझम मध्ये उपचार
ड) फॉस्फरस - ३२	4) हाडांच्या कर्करोगावर उपचार

पर्यायी उत्तरे :

	अ	**ब**	**क**	**ड**
1)	1	2	3	4
2)	2	3	1	4
3)	4	3	2	1
4)	3	2	4	1

Answer Options :

	A	**B**	**C**	**D**
1)	1	2	3	4
2)	2	3	1	4
3)	4	3	2	1
4)	3	2	4	1

८६)

अ) सजीवांमध्ये वृक्कासोबत त्वचा व फुफ्फुस देखील उत्सर्जनाचे कार्य करतात.

ब) टर्नर सिंड्रोम या जनुकीय आजारात पुरुषांच्या जननेंद्रीयांची योग्य वाढ झालेली नसते.

क) क्लाईनफेल्टरर्स सिंड्रोम या रोगात पुरुष अल्पविकसित असतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ व ब योग्य
2) फक्त ब व क योग्य
3) फक्त अ व क योग्य
4) अ, ब, क योग्य

86)

A) In living things, along with the kidneys, the skin and lungs also perform excretory functions.

B) Turner syndrome is a genetic disorder in which the male genitalia do not grow properly.

C) Klinefelters syndrome is a disease in which men are underdeveloped.

Answer Options :

1) Only A and B correct
2) Only B and C are correct
3) Only A and C are correct
4) A, B, C correct

---

८७) राष्ट्रीय शहरी आरोग्य अभियान कधी पासून सुरु करण्यात आले?

पर्यायी उत्तरे :

1) २००५ 2) २०१३ 3) २०१६ 4) २००२

87) When was the National Urban Health Mission started?

Answer Options :

1) 2005 2) 2013 3) 2016 4) 2002

---

८८) सिकलसेल ॲनिमिमा या रोगात हिमोग्लोबीन च्या रचनेतील ग्लुटामिक आम्लाची जागा.......अमिनो आम्ल घेते.

पर्यायी उत्तरे :

1) २००५ 2) २०१३ 3) २०१६ 4) २००२

88) In sickle cell anemia, glutamic acid replaces the amino acid in the composition of hemoglobin.

Answer Options :

1) 2005 2) 2013 3) 2016 4) 2002

---

८९)

अ) ज्या वेळेस बलाची व विस्थापनाची दिशा एकच असते. त्यावेळी केलेले कार्य ऋण असते.

ब) ज्यावेळी बल व विस्थापन एकमेकांना लंबरुप असते. तेव्हा कार्य शुन्य असते.

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ योग्य
2) फक्त ब योग्य
3) अ व ब योग्य
4) अ व ब अयोग्य

89)

A) When the direction of force and displacement is the same. The work done at that time is a debt.

B) When force and displacement are perpendicular to each other. Then the function is zero.

Answer Options :

1) Only A is correct
2) Only b correct
3) A and B correct
4) A and B incorrect

---

९०) जर दोन बल्ब एकसर जोडणीने जोडले तर एकाएकटे लावले असतानापेक्षा.......प्रकाश देतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) कमी
2) जास्त
3) तेवढाच
4) सांगता येत नाही.

90) If two bulbs are connected together, they give light more than when they are planted all at once.

Answer Options :

1) Less
2) Excess
3) That's all
4) Can't tell.

---

९१) कोणत्याही पदार्थाचा एक मोल म्हणजे.......रेणू

पर्यायी उत्तरे :

1) 6.023×10^{23}
2) 6.022×10^{23}
3) 6.023×10^{22}
4) 6.022×10^{24}

91) One value of any substance is .. ... molecule

Answer Options :

1) 6.023×10^{23}
2) 6.022×10^{23}
3) 6.023×10^{22}
4) 6.022×10^{24}

---

९२) खालीलपैकी कोणते द्रावण आम्लारीधर्मी आहे?

पर्यायी उत्तरे :

1) पाऊस
2) दुध
3) कॉफी
4) रक्त

92) Which of the following solution is acidic?

Answer Options :

1) Rain
2) Milk
3) Coffee
4) Blood

---

९३) योग्य जोडया जुळवा.

ग्रंथी	**संप्रेरके**
अ) पीयुषिका	1) इन्सुलिन
ब) स्वादुपिंड	2) अॅड्रेनॅलिन
क) अधिवृक्क ग्रंथी	3) प्रोलॅक्टीन
ड) अंडाशय	4) इस्ट्रोजेन

पर्यायी उत्तरे :

	अ	**ब**	**क**	**ड**
1)	2	1	3	4
2)	3	1	2	4
3)	4	1	3	2
4)	1	2	3	4

93) Match the right pair.

Gland	**Hormones**
A) Pitutari	1) Insulin
B) Pancreas	2) Adrenaline
C) Adrenal glands	3) Prolactin
D) Ovary	4) Estrogen

Answer Options :

	A	**B**	**C**	**D**
1)	2	1	3	4
2)	3	1	2	4
3)	4	1	3	2
4)	1	2	3	4

---

९४) योग्य जोडया जुळवा.

जीवनसत्त्व	**अभावजन्य विकार**
अ) अ	1) मुडदूस
ब) ब	2) बेरीबेरी
क) क	3) झिरोडमा
ड) ड	4) स्कर्व्ही

पर्यायी उत्तरे :

	अ	**ब**	**क**	**ड**
1)	1	2	3	4
2)	4	3	2	1
3)	3	2	4	1
4)	2	4	1	3

94) Match the following pairs.

Vitamin	**Depressive disorder**
A) A	1) Muddus
B) B	2) Beriberi
C) C	3) Ziroderma
E) D	4) Scarvy

Answer Options :

	A	**B**	**C**	**D**
1)	1	2	3	4
2)	4	3	2	1
3)	3	2	4	1
4)	2	4	1	3

९५) खालीलपैकी कोणता ग्रह पूर्वेकडून पश्चिमकडे फिरतो?

पर्यायी उत्तरे :

1) बुध 2) शुक्र 3) मंगळ 4) गुरु

95) Which of the following planets rotates from east to west?

Answer Options :

1) Mercury 2) Venus 3) Mars 4) Jupiter

---

९६) पुढीलपैकी कोणता रोग हा जीवाणूजन्य रोग नाही?

अ) विषमज्वर ब) पटकी क) क्षयरोग ड) कुष्ठरोग इ) डेंग्यू

पर्यायी उत्तरे :

1) फक्त अ 2) फक्त इ 3) फक्त अ व इ 4) फक्त क

96) Which of the following is not a bacterial disease?

A) Typhoid fever B) Patki C) Tuberculosis D) Leprosy E) Dengue

Answer Options :

1) Only A 2) Only E 3) Only A and E 4) Only C

---

९७) औदयोगिक प्रक्रियांमध्ये मुक्त होणारे जड धातू, क्षार शोषून घेण्यासाठी.........हे किण्व वापरतात.

पर्यायी उत्तरे :

1) सॅकरोमायसिस सेरेविसी 2) अल्कॅनिव्होरॅकस

3) यारोविया लायपोलिटिका 4) यीस्ट

97) These ferments are used to absorb heavy metals, salts released in industrial processes.

Answer Options :

1) Saccharomyces cerevisiae 2) Alkanivorax

3) Yarovia lipolitica 4) Yeast

---

९८) मार्श गॅस म्हणजेच..........होय.

पर्यायी उत्तरे :

1) मिथेन 2) रथिलिन 3) इथेन 4) प्रोपेन

98) Marsh gas means ... yes.

Answer Options :

1) Methane 2) Rathilin 3) Ethane 4) Propane

---

९९) आयनीभवन शक्तीनुसार खालील किरणांचा चढता क्रम लावा.

A) अल्फा किरणे B) गॅमा किरणे C) बीटा किरणे

पर्यायी उत्तरे :

1) ABC 2) BCA 3) BAC 4) CAB

99) Arrange the following rays in ascending order according to the ionization force.

A) Alpha radiation B) Gamma radiation C) Beta radiation

Answer Options :

1) ABC 2) BCA 3) BAC 4) CAB

१००) खालीलपैकी कोणत्या राजधातूचा उपयोग उत्प्रेरक म्हणून होतो?

अ) सोने ब) चांदी क) प्लॅटिनम ड) पॅलेडिअम

पर्यायी उत्तरे :

1) अ व ब 2) ब व क 3) क व ड 4) अ व क

100) Which of the following capitals is used as a catalyst?

A) Gold B) Silver C) Platinum D) Palladium

Answer Options:

1) A and B 2) B and C 3) C and D 4) A and C

सूचना –(पृष्ठ १ वरुन पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहीत केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे.प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे,असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या " परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम–82" यातील तरतुदीनसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवागणी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग–1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

1) स्वामी दयानंद सरस्वती
2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
3) राजा राममोहन रॉय
4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे.त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र.२०१ समोरील उत्तर–क्रमांक "(3)" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करुन दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पध्दतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर–क्रमांक ह्या तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपथिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करुन दाखवावा.**ह्याकरिता फक्त काळया शाईचे बॉलपेन वापरावे,पेंसिल वा शाईचे पेन वापरु नये.**

लक्ष्य करीयर अकॅडमी
Where Imagination Meets Reality...!!

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK